

Dosarul nr. 3ra-74/23
2-21041244-01-3ra-24012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: Gr. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, E.Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

12 iulie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Aliona Miron
Mariana Pitic
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului depus de Svetlana Cuzuioc, reprezentată de Sergiu Sloninov,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Cuzuioc împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Svetlana Cuzuioc și a fost menținută hotărârea din 29 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 19 martie 2021 Svetlana Cuzuioc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, soții Svetlana Cuzuioc și Nicolae Cuzuioc dețin cu statut de proprietate în devălmășie următoarele imobile: apartamentul nr. xxxxx, cu suprafață de 92,20 m.p., în valoare de 631 821,00 lei; ap. nr. xxxxx, cu suprafața totală de 145,0 m.p., în valoare de 913 119,00 lei.

Anterior au depus cereri către Serviciul Fiscal de Stat, prin care au solicitat ca impozitul pe avere să fie calculat separat pentru fiecare soț după cum urmează: pentru Nicolae Cuzuioc 118,9 m.p. cu o valoare de 772 469,50 lei, pentru Svetlana Cuzuioc - 118,9 m.p. cu o valoare de 772 469,50 lei.

La data de 08 decembrie 2020 Svetlana Cuzuioc a primit avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020, nr. 0000205513 din 18 noiembrie 2020, privind impunerea cotei impozitului de 0,8%, în temeiul art. 287³ alin. (1), 287⁴ Cod Fiscal, a imobilelor menționate, care sunt înregistrate pe numele Svetlanei Cuzuioc și a lui Nicolae Cuzuioc deținute în devălmășie.

La 06 ianuarie 2021 au depus cerere prealabilă către Serviciul Fiscal de Stat prin care au solicitat suspendarea efectelor de drept și de fapt ale avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020 nr. 0000205513 din 18 noiembrie 2020; revizuirea temeiurilor de emitere a avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020 nr. 0000205513 din 18 noiembrie 2020; constatarea nulității și anularea avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020 nr. 0000205513 din 18 noiembrie 2020, emis pe numele Svetlanei Cuzuioc; restituirea sumei de 12 359,31

lei, achitată conform avizului.

Prin decizia nr.60 din 25 februarie 2021 a Serviciului Fiscal de Stat a fost respinsă cererea prealabilă.

Reclamanta a indicat că începând cu momentul procurării și până în prezent, sunt bunuri deținute în devălmășie de soții Svetlana și Nicolae Cuzuioc, unde fiecare soț deține dreptul de proprietate în proporție de 50%. Deși sunt înregistrate pe numele Svetlana Cuzuioc, dar în extrasul eliberat de Agenția Servicii Publice este specificat și Nicolae Cuzuioc ca proprietar.

Bunurile menționate au o suprafață totală de 237,8 m.p. și o valoare totală de 1 544 939,00 lei. Menționează că din suprafața totală de 237,8 m.p., 1/2 aparține lui Nicolae Cuzuioc și 1/2 aparține Svetlanei Cuzuioc.

Consideră reclamanta că în condițiile art. 287² alin. (3), art. 287³ alin. (1), 287⁴ Codul Fiscal, pentru a fi impus cu impozitul pe avere cu cota de 0,8%, urmează ca persoana să aibă în proprietate bunuri imobiliare a căror valoare estimată totală constituie 1,5 milioane și mai mult, iar suprafața totală - 120 m.p. și mai mult.

Menționează că, Serviciul Fiscal de Stat, în privința soților Svetlana și Nicolae Cuzuioc deține obligația să constate că nici unul din soți nu întrunește condiția stipulată în art. 287³ alin. (1) Codului Fiscal și nici unul din soți nu urmează a fi impus cu impozit pe avere cu cota de 0,8%.

Remarcă că, soții Svetlana și Nicolae Cuzuioc au depus la Serviciul Fiscal de Stat cereri de calculare a impozitului pe avere separat pentru fiecare soț.

Consideră că Serviciul Fiscal de Stat avea obligația să acționeze în conformitate cu prevederile legale și urma să dispună calcularea impozitului pentru Nicolae Cuzuioc pentru suprafața de 118,9 m.p. din suma de 772 469,50 lei și calcularea impozitului pentru Svetlana Cuzuioc pentru suprafața de 118,9 m.p. din suma de 772 469,50 lei.

Reclamanta Svetlana Cuzuioc a solicitat anularea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr.60 din 25 februarie 2021, constatarea nulității absolute și anularea avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2020 nr. 0000205513 din 18 noiembrie 2020; obligarea Serviciul Fiscal de Stat să restituie suma de 12359,31 lei, achitată conform avizului de plată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 29 iulie 2021 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 27 august 2021 Cuzuioc Svetlana, prin intermediul poștei electronice, a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, iar la 24 decembrie 2021 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 29 iulie 2021, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Conform avizului de recepție, hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată Svetlanei Cuzuioc la 09 decembrie 2021 (f.d.79). Astfel, motivarea apelului depusă la 24 decembrie 2021 este în termen.

Prin decizia din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Svetlana Cuzuioc și a fost menținută hotărârea din 29 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 03 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Svetlana Cuzuioc, reprezentată de Sergiu Sloninov, a depus recurs împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere

a acțiunii.

La data de 21 februarie 2023 Curtea Supremă de Justiție a notificat Serviciului Fiscal de Stat copia recursului depus de Svetlana Cuzuioc, reprezentată de Sergiu Sloninov (f.d. 144), însă acesta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recurs.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Svetlana Cuzuioc, reprezentată de Sergiu Sloninov, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Conform art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

În conformitate cu art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Codul administrativ stipulează că în cererea de recurs se indică instanța la care a fost depusă; numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal; numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant; denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia; pretențiile reclamantului; circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretenția; enumerarea tuturor probelor pe care reclamantul le deține și le poate prezenta; datele despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege.

Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că recursul depus împotriva hotărârii emise de Curtea de Apel Chișinău este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Respectiv, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea deciziei contestate.

Recurenta Svetlana Cuzuioc, reprezentată de Sergiu Sloninov, nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o simplă cerere de recurs, fără a evidenția memoriul ilegalității și netemeinicii hotărârii recurate, limitându-se doar la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată de instanța inferioară. Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac.

Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept,

precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Prin prisma art. 223 din Codul administrativ rezultă că notificarea hotărârilor și a altor acte de dispoziție, prin care se stabilesc termene, are loc conform art. 96–114.

Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

În același timp art.33 din Codul administrativ prevede că comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat hotărârea contestată la data de 16 noiembrie 2022 (f.d.125).

La 17 noiembrie 2022 Curtea de Apel Chișinău, prin poșta electronică la adresa:xxxxx, a expediat reprezentantului recurentei Svetlana Cuzuioc, Sergiu Sloninov copia dispozitivului deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2022 (f.d. 136).

La data de 03 decembrie 2022 reprezentantul recurentei Sergiu Sloninov, prin intermediul poștei electronice, cu adresa electronică: tkd_rm@mail.ru a depus recurs împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 137-139).

Materialele cauzei atestă, că la data de 10 ianuarie 2023 decizia motivată din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului recurentei Svetlana Cuzuioc, Sergiu Sloninov, prin intermediul poștei electronice la aceeași adresă: xxxxx (f.d.140). Adresa respectivă este indicată în cererea de chemare în judecată (f.d.4), în cererea de apel (f.d. 86), precum și în cererea de recurs a recurentei (f.d. 138), fapt care atestă că aceasta și-a dat consimțământul la expedierea actelor de procedură de către instanțele de judecată prin intermediul poștei electronice.

Sub acest aspect, instanța de recurs precizează că art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, reglementează o atare modalitate de comunicare a actelor judecătorești. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Așadar confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul pre-citat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

Prin urmare, în lipsa acestor mențiuni și prin anexarea extrasului de pe portalul poștei electronice a instanței de apel, care atestă că reprezentantului recurentei i-a fost notificată decizia motivată a instanței de apel, se demonstrează incontestabil

faptul că, decizia din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost adusă la cunoștință reprezentantului recurente Sergiu Sloninov și această modalitate de notificare a actului judecătoresc emis, se încadrează în rigorile art.96 alin. (1) din Codul administrativ.

Astfel, termenul de depunere a motivării recursului împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, notificată reprezentantului recurente la data de 10 ianuarie 2023, a expirat la data de 09 februarie 2023.

Până la data examinării admisibilității recursului, Svetlana Cuzuioc, reprezentată de Sergiu Sloninov, nu a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reamintește că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale.

La caz, decizia din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului recurente Svetlana Cuzuioc, Sergiu Sloninov la data de 10 ianuarie 2023, iar lipsa unor acțiuni concrete de a prezenta motivarea recursului în termenul stabilit de lege demonstrează că recurenta și reprezentantul său nu au depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a-și proteja drepturile (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

Nerespectarea termenului de depunere a motivării recursului a fost admis în întregime de comportamentul recurente și reprezentantului său.

Mai mult, hotărârea din 16 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău la data de 04 ianuarie 2023. Respectiv, recurenta și reprezentantul său au avut posibilitatea reală de a lua cunoștință cu hotărârea Curții de Apel Chișinău de pe portalul instanțelor de judecată www.instante.justice.md.

Din aceste motive, recursul depus de către Svetlana Cuzuioc, reprezentată de Sergiu Sloninov, împotriva deciziei din 16 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, necesită a fi declarat inadmisibil, deoarece neîndeplinirea oricărui act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că în conformitate cu art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute lege, ori termenul de prezentare a motivării recursului este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Recurenta Svetlana Cuzuioc, reprezentată de Sergiu Sloninov, trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, interesându-se de soarta și etapa procedurală la care se află prezentul litigiu, în care are calitatea de recurentă, pentru a depune în termen motivarea recursului.

În acest sens este imperioasă jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Svetlana Cuzuioc, reprezentată de Sergiu Sloninov.

În conformitate cu art. 193, art. 230, art. 245 alin. (2), art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul depus de Svetlana Cuzuioc, reprezentată de Sergiu Sloninov, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Mariana Pitic

Oxana Parfeni